
Kailasavarnanam

श्रीकण्ठचरिते क्लेलासवर्णनम्

Document Information

Text title : KailAsavarnanam from Shrikanthacharita

File name : kailAsavarNanamshrIkaNThacharitam.itx

Category : shiva

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrImaNkhakakavikRitaM shrIkaNThacharitam | chaturthaH sargaH

kailAsavarNanam ||

Latest update : Ocober 8, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 8, 2023

sanskritdocuments.org

శ్రీకణ్ఠచరితే కైలాసవర్ణనమ్

శశిశుభ్రాః కిరన్భాసో హాసో ధనపత్దేశః ।
గిరిరస్మిహ కైలాసో నివాసో వృషలక్షణః ॥ ౧॥

బిమ్బితైర్యో మృగైర్భృతి సుటస్ఫాటికసానుషు ।
కౌతుకేన కృతో ధాత్రా రాశిభిః శశినామివ ॥ ౨॥

రశ్మయోఽభ్రజ్కుషా యస్య శ్రయన్తే సరలశ్రియః ।
మూలే మృణాలనాలత్వం బ్రహ్మాసనసరోరుహః ॥ ౩॥

యదంశుస్రోతసః సజ్గాదుత్తమాజ్ఞేఽపి ధూర్జటేః ।
నేస్తుః క్షీరోదకల్లోలనివాసప్రీతిముజ్జితః ॥ ౪॥

సర్వతోఽపి ప్రనృత్యద్భిర్భృశ్చకాప్తి గభస్త్రిభిః ।
లిఖన్మునేషు కకుభాం కర్పూరస్థాసకానివ ॥ ౫॥

పాదైర్మహద్భిరాక్రాన్తదిగన్తో యః సితద్యుతిః ।
విమర్తి క్షమమాత్మానం భోక్తు నవసుధాభరమ్ ॥ ౬॥

జహాతి యస్య లిమ్పద్భిః కరైరాచాన్తకాలిమా ।
జలదః ప్రావృషేణ్యోఽపి న శారదపయోదతామ్ ॥ ౭॥

సగుహాం ప్రకటాహీనకటకాం దధదాకృతిమ్ ।
సదాపినాకమాక్రమ్య స్థితః పాదవలద్గణః ॥ ౮॥

దధానోఽధిగతశ్వేతసానురహశరీరతామ్ ।
స్వసామ్యమివ యో నీతః నేవాప్రీతేన శమ్భునా ॥ ౯॥

ఆబద్ధపరివేషస్య రశ్మిభిః స్ఫటికాశ్మనామ్ ।
ప్రదక్షిణమప్రవృత్తేవ రాజతే యస్య జాహ్నవీ ॥ ౧౦॥

ధత్తేఽశుభిః సమాలబ్ధాం భర్గనేత్రహవిభుర్జః ।
యో మూర్తి రోహణం జేతుం పద్మరాగమయీమివ ॥ ౧౧॥

యత్ర స్ఫటికతేజోభిర్భర్గస్య చ గలత్విషా ।
 రజస్యపి దినంమన్యా రాత్రింమన్యం భవత్యహః ॥ ౧౨ ॥
 దిక్షు ద్యుతిభిరేణాఙ్కగభస్తిప్రతివస్తుభిః ।
 యశాంసి వర్షతా యేన రాజన్యస్తో మహీభృతః ॥ ౧౩ ॥
 నృత్యదభవపదక్షుణ్ణయత్తోణీరేణువిప్రుషః ।
 భనిభేన సభో నూనం నక్తం నక్తముపాసతే ॥ ౧౪ ॥
 శివవాహఋరోపఙ్ఘజాతరూపసమృద్ధిభిః ।
 క్షణాన్మేరుసహస్రం యః సూతే శైలప్రజాపతిః ॥ ౧౫ ॥
 యత్ర నేత్రానలః శమోఙ్ఘః ప్రతిబిమ్బావలమ్బనాత్ ।
 కల్పతేఽనల్పదావాగ్నిశిల్పకృద్రత్నసానుషు ॥ ౧౬ ॥
 రుద్రోత్తంసవిధూద్రేకద్రవచ్ఛన్యాశ్మజన్మృభిః ।
 ప్రవాహైరివ యః సఖ్యం కచిన్సోఙ్ఘతి నిర్ధరైః ॥ ౧౭ ॥
 కింస్విద్గోరీహరేరీభిత్వా వినీత్వా కిము ధూర్జటేః ।
 దూరాద్రథమృగం తయక్త్వా యం మృదుః సేవతేఽనిలః ॥ ౧౮ ॥
 దరీషు కింనరీలోకం ధత్తే యః ప్లోషవిలప్లవే ।
 న్యాసీకృతమనజ్జేన భాణ్ణాగారమివ స్వకమ్ ॥ ౧౯ ॥
 శ్వేతాస్మకుహరైర్మృధ్యసుప్తశ్యాభ్రమణ్ణలైః ।
 వ్యసక్తి యః శైలవృషా సహస్రమివ చక్షుషామ్ ॥ ౨౦ ॥
 అవగూఢో దృఢం దేవ్యా పౌలన్యేభుజనర్జితే ।
 యత్ర క్షణం విభుర్లభే దోలాకేలిరసజ్ఞతామ్ ॥ ౨౧ ॥
 అత్యున్నతస్య పాదేషు క్షపాసు లుఠతేన్దనా ।
 యస్య ప్రభురపి స్పర్ధాం వైతి చన్ద్రశిఖామణిః ॥ ౨౨ ॥
 దిక్షు ప్రసారితబృహత్ప్రభాపక్షతినమ్ముటః ।
 యో మానసే జగల్లక్ష్మీకేలిహంస ఇవ స్థితః ॥ ౨౩ ॥
 యో మధ్యమధ్యసఙ్కౌన్తనవాభ్రకణశారితైః ।
 తౌహితీకతదైర్భాతి స్వప్రశస్తిపఠైరివ ॥ ౨౪ ॥
 స్ఫులిఙ్గభజ్జీభిర్మానోః ప్రతిబిమ్బైర్భయ ఈక్ష్యతే ।
 రాశిర్భూతేరివ త్ర్యక్షప్లుష్టానాం విశ్వపాప్మనామ్ ॥ ౨౫ ॥

మానసాస్కన్ధనపటుః స్పృశన్సుత్కటకాన్తతామ్ |
 దధానః సుఖద రూం సిద్ధసాధ్యగణాశ్రితః || ౨౯ ||
 సాలకాన్తస్థితిర్నిరుకణ్ణాధ్యాసనపావనః |
 య ఇవాభాతి యచ్చిత్రమహార్యక్షైస్తు నేవ్యతే || ౩౦ ||
 క్వచిత్కవచితః సాన్ద్రనవామ్బుదకదమ్బకైః |
 యో విముద్రయతి క్షోణీరజ్జుద్రిమదద్రుహః || ౩౧ ||
 సీమన్తరేఖా రోదస్యోః క్షౌమనీరజ్గికా దిశామ్ |
 కకుప్పుజ్జారయూథస్య పురోముఖపటచ్ఛటా || ౩౨ ||
 ద్వితీయభూతిర్భర్గస్య ఫేనశ్రీర్మీనసామ్బుసామ్ |
 భూపన్నగస్మీనిర్మోకో భాతి యత్కాన్తిసన్తతిః || ౩౩ ||
 సజ్కాన్తం యో వహత్యన్తర్వపుషి స్ఫాటికే జగత్ |
 ఆచాన్తమివ కల్పాన్తే శిక్షయా వృషలక్షణః || ౩౪ ||
 బిమ్బితార్కధృతాపాణ్ణశరీరో యో విరాజతే |
 సాన్ద్రేరామజ్జురీపుష్పగుచ్ఛోత్తంస ఇవ క్షితౌ || ౩౫ ||
 స్ఫటికాశ్మసు యత్రాన్తే బిమ్బితో గుహబర్హణః |
 దత్తయాత్ర ఇవాక్రష్టమహీన్పాతాల్యాసినః || ౩౬ ||
 విశ్వాత్మనే స్వనాథాయ దిగన్భరదశాజుషే |
 వయతీవామ్బురం దిక్షు యస్తతైరంశుతన్తుభిః || ౩౭ ||
 యోఽశ్రాన్తశశభృత్సజ్గద్రవచ్ఛన్ద్రాశ్మశీకరైః |
 వ్యసక్తి భగవత్పాదపాతానన్దాశ్రుదుర్దినమ్ || ౩౮ ||
 యో బిభర్తి జ్వలత్సజ్గపతజ్గశ్మగుహాత్మనా |
 దత్తాం భగవతా దృష్టిమహ్ని వహ్నిమయామివ || ౩౯ ||
 థౌకితానన్తకుసుమప్రకరః పార్శ్వపాదపైః |
 క్షీర్ణార్థో గిరిజాసింహకరజోస్ముక్తమాక్తికైః || ౪౦ ||
 ధూపధూమమభివ్యజ్జాన్భరైర్నవపయోముచామ్ |
 దత్తదీపాలికః శ్శుక్లభజ్వరత్తవనోపలైః || ౪౧ ||
 స్నానాని యచ్ఛన్నచ్చిన్నముచ్ఛలద్భిరితన్తతః |

నిహ్నోతుం క్షణమిశతే గణపతేర్యేఽత్యూర్జితం గర్జితం
 స్వైరం తారకవైరివాహాశిఖినో యే మానముద్రాభిదః ।

తే యత్ర స్తనితోర్మయో జలముచాం దేవీహతాలిక్లన-
 క్రీడాసాదరసౌఖ్యదానపతితామాయాన్తి ఖట్యాజ్ఞినః ॥ ౫౧॥

కాలుష్యప్రాగభావప్రణయిని నిబిడప్రావృడాతఙ్కనశ్య-
 ధంసశ్రేణీశరణ్యే ప్రకటతటలురద్వీచిలేఖాజటాలే ।
 యో ముఖ్యే మానసాఖ్యే పరిసరసరసి ప్రాప్తసఙ్కాన్తిరస్త-
 రూభలోకాలోకనేచ్ఛజ్జగమిషదురగాధీశభక్తీం బిభర్తి ॥ ౫౨॥

క్వ యస్య నక్తనినచన్వికా న ద్యుతిర్ద్యువీధీముపతిష్ఠమానా ।
 సన్నద్ధతాం కన్దలయత్యశేషవర్ణాన్తరాపహ్నవిప్లవాయ ॥ ౫౩॥

యా కాప్యదాత్తతరదక్షకులప్రసూతి-
 ర్యా నేవతే హరిపదాక్రమణక్షమత్వమ్ ।
 తాం తారకాన్తకరజన్మశుభానుభావాం
 గౌరీం తనుం వహతి యో దయితాం హరస్య ॥ ౫౪॥

దంతా నితమ్బుభువి పాదతలేఽలకాప్తి-
 ర్యోగ్యా పయోధరవివృత్తిషు మేఖలా చ ।
 యస్యాస్తరణ్ణితవలీముఖపృష్ఠతా చ
 యస్తాం సముద్యహతి మూర్తిమపూర్వకాన్తామ్ ॥ ౫౫॥

ఉద్వేల్లత్ఫటముణ్ణఖణ్ణసచివైరుతత్తంసితా మూర్ధభిః
 ప్రేక్షత్పత్తకరాశ్రితాలిలహరీరుద్రాక్షమాలాభృతః ।
 రోహదీర్ఘజటాస్తటేషు తపసి స్థేమ్నీవ యస్య ద్రుమా-
 స్తే తిష్ఠన్త్యనిరోధ ఏవ మరుతామన్తం నయన్తో రజః ॥ ౫౬॥

యస్మిన్జ్ఞాతు న జాయతేఽమ్బుజవతీకౌమారధర్మక్షతి-
 ర్దృష్టో యత్ర న వా కదాచిద్భనాభిజ్ఞశ్చకోరీజనః ।
 తస్మిన్నప్యహిచక్రవర్తినగరోద్దేశోపకణ్ణే క్షణం
 యన్మూలస్పటికాశ్మరశ్మిపటలైః కోఽపి ప్రకాశోదయః ॥ ౫౭॥

నైర్మల్యతస్తులితసాధుజనాశయో యః
 సఙ్కాన్తకోమలతమాలతరుప్రకాణ్ణః ।
 జ్యోత్స్నాసపత్నరుచిపీతతమస్తరణ్ణే-

సన్దర్భగర్భమివ కుక్షిమభివ్యనక్తి || ౫౮ ||

యో లమోద్ధరకుమ్భసమ్భవమదస్రోతఃసిరాసీకర-

క్షుణ్ణః స్వఃసరిదఙ్కపఙ్కజరజఃసౌగన్ధ్యబన్ధశ్చ యః |

వప్రేషు ప్రసరః స యత్ర మరుతామోజాయతే జాయతే

యత్యేవాప్రవణో గణే మధులిహాం మన్దారమన్దాదరః || ౫౯ ||

యమదూరతస్త్రిజగదేకకౌతుకవ్యవహారసర్గవిధిసవ్యవేధసమ్ |

అలకా విముద్రబహుసౌధసీహృదాదనిమేషలోచనవయేవ వీక్షతే || ౬౦ ||

యస్యాశ్చకాస్తి కటకేషు సహేలఖేల-

ద్విద్యాధరీచరణయావకపఙ్కముద్రా |

శ్రీకణ్ణనేత్రపథజానపదార్కసోమ-

నేవాకృతే సతతసన్నిహితేవ సన్ధ్యా || ౬౧ ||

వ్యోమోలఙ్గనజాఙ్గికేన వపుషా నిఃశేషకాష్ఠాహత-

క్రీడాశ్లేషవిటస్య కల్పితవతో బ్రహ్మణ్ణముత్కర్పరమ్ |

పాతాలాధిశయాలుమూలమహాసః శఙ్కే న యస్య ప్రతి-

స్పర్ధావర్ధనసాహసే బలభిదః శైలోఽపి సన్నహ్యతి || ౬౨ ||

దివి క్షీరోదన్వాన్తిమగిరిరజయ్యోఽర్కమహాసా-

మజాతాధఃపాతస్తిదశసరిదోఘః కచతి యః |

వమఙ్గ్యోత్సాన్లుజాలం దిశి దిశి సపత్నం శశిరుచాం

చకోరీజిహ్వాభిర్విరచితవృథాలేహానవిధిః || ౬౩ ||

ద్విర్భావశ్చన్ద్రభాసాం తరుణకుముదినీనాథచూడాట్టహాసా-

నుప్రాసః శైలపుత్రీనవహాసితసుధావిప్రుషాం పౌనరుక్త్యమ్ |

స్వర్గఙ్గాపీచివీపాన్ రుచిరుపచినుతే చాతురీం యస్య తస్య

క్షోణీర్భర్తుర్గుణేషు ప్రతిపదపఠనం కో వినిర్మాతుమీష్టే || ౬౪ ||

ఇతి శ్రీమఙ్గకస్య కృతౌ శ్రీకణ్ణచరితే మహాకావ్యే కైలాసవర్ణనమ్ |

|| శ్రీమఙ్గకకవికృతం శ్రీకణ్ణచరితమ్ | చతుర్థః సర్గః - కైలాసవర్ణనమ్ ||

.. shrImankhakakavikRitaM shrIkAnThacharitam . chaturthaH sargaH - kailAsavarNanam

..

Notes:

Śrīkaṅṭhacaritam శ్రీకణ్ఠచరితమ్ is a Saṃskṛta Mahākāvya సంస్కృత మహాకావ్యం composed by Mahākavi Maṅkhaka మహాకవి మంజుక - a 12th century poet from Kashmir. The 25 sections of the Mahākāvya మహాకావ్యం describe the incidence of Tripuradāha త్రిపురదాహం and the annihilation of Tripurāsura త్రిపురాసుర by Śrīkaṅṭha శ్రీకణ్ఠ (Śiva శివ).

Sarga 4 సర్గ ౪ describes Mount Kailāsa కైలాస, the Abode of Śrīkaṅṭha శ్రీకణ్ఠ (Śiva శివ).

Encoded and proofread by Ruma Dewan

Kailasavarnanam

pdf was typeset on October 8, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

